

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:	
Helyben.	Vidékre küldve:
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 16 kor. — fill.
Fél évre . . . 6 . . .	Fél évre . . . 10 . . .
Negyed évre . . . 2 . . . 50.	Negyed évre . . . 4 . . .
Egy nóra . . . — . . .	Egy nóra . . . 1 . . . 70.
Egyesszám ára 4 fillér.	

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasabos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelent hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Báró Wesselényi Miklós ifjuságáról.

Írta és a „Csokonai körben” felolvasta 1903 február 11-én **Dr. Kardos Samu.**

1809 október 25-én örök pihenés és nyugalomra tért — az életben pihenést és nyugodalmat soha nem ösmerő idős Wesselényi Miklós báró. Váratlan halála irigyeit és elleneit megdöbbsentette, barátait és tisztelőit könnyekre indította. A nemzet őszlantosai Kazinczy és Berzsényi fenséges dalokban siratták el a nemzet hű fiát — az irodalom és művészet bőkezű macaenását. És Berzsényi egy próféta ihlettségével fohászodik odája utolsó versszakában az elhunyt Wesselényi szelleméhez:

„Tekints le hozzánk, hős eleid közül,
 Lebegj körülünk, legy szeretett hazád
 Védelke, s oh add vissza fényes
 Diszeidet deli magzatodban.”

Széphalom csendes lakója, a Wesselényi szenvedései által megszentelt Kufstein várának 7 éven át mátyrja pedig e sorokkal vigasztalja a bánkódókat:

„Erdély szüntesd sirásodat. El fiam, él
 nöm! Éz diszedet: egy jobb kort újra megadja Zsibó!”

És a próféták szava betelt. Cserey Helénát ki férjének koronája és dicsősége vala, a ki nagynevű férje elhunyt után magát leveleiben és folyamodásaiban mindég árva Cserey Helénának írta és nevezte, csak egy gondolat vezérelte, csak egy eszme lelkesítette 23 esztendőig tartó özvegységében — és ez nem vala más — mint fiát — az egyetlen élő 12 magzatja közül úgy és akként felnevelni, hogy az dicső és imádott emlékü édes apja érdemei és emlékeihez mindenkiben hű és méltó legyen.

Már ekkor a fiatal Wesselényi első nevelője magyarosi Tökés János elhagyta volt a Zsibói udvart, helyét az ifju Pataki Mozes kolozsvári reformatus collegiumbeli professornak hasonló, nagy tehetségű, arany szívű, kristály jellemű, alapos képzettségű fia foglalta el.

Ez oktatta a fiatal Wesselényit a külföldi világi tudományokban. De Wesselényi özvegye sokkal igazabb lelkű, sokkal vallásosabb érületű nő volt, sem mint ne tudta volna, hogy a világi tudományokban való előhaladás, az igaz Istenben való hit és bizodalom nélkül senkinek meg nem adhatja az élet legfőbb javát — a boldogságot és ezért néhány héttel férje halála után, vagyis 1809. decz. 10-én írásbeli szerződésre lép Szabó Audrás reform. pappal a végből, hogy ez fiával vallása törvényeit és egyháza parancsait megismertesse, kötelezven magát, Szabó András uramnak ebbeli faradozásaiért évenként 340 forintokat fizetni. Ezt a contractust a fiatal Wesselényi eme záradékkal látta el:

„En is alább nevetem leirt, ki Isten kegyelmességéből a 18 ik esztendőket már betöltöm, kötelezem magamat a fent irtak-

nak szentül való teljesítésére. Anno et die ut supra ifju Wesselényi Miklós mpr. P. H.”

Hogy az özvegyre hatalmas férje kődölte után mennyi bánat és gond szakadt mindenfelől — élénk világot vet az özvegynek gróf Teleky Sámuel erdélyi cancellárhoz, néhány nappal férje halála után 1809. november 1-ről írott levelének alábbi része.

„Még be sem zárattam volt kedves férjem testét a koporsóba, már éreztetni kezdették velem az özvegységet kívülről is. Vice ispány Liskay uram (egy azon sok közül, kiket szegény uram nagyon kedvelt, s a kiket ajánlásaival felsegített) rendelést tett, hogy minden javai felirattassanak. Ugy látom ebből s holmi egyéb jelekből, hogy lesznek a kik örömet avatkoznak a fiam örökségének igazgatásába, s azért akarnak ötöt az olyan árva rájárára huzni, a kiket idegenek gondviselésére biztak a törvények. De mivel én anya vagyok és mind a természet, mind az orszagnak ősi törvényei nekem adják az elsőséget a fiam személyének és javainak gondviselésében alázattal instálok Excellentiádnak méltóztatásáért ezen jusomban oltalmam lenni és megtartani.

Nem csak az én jussomat fogja Excellentiád gyámolítani, hanem minden becsületes édes anyakét. Miért is kellene idegeneknek parancsolni az én fiam örökségében és abból gyarapodni, holott én magamat arra semmi rosszasággal méltóvá nem tettem, hogy anyai tiszteltől megfosztassam.”

Valóban a nagy Hunyady János özvegye Hollós Mátyás édes anyja horogszegi Szilágyi Erzsébet — vagy Zrínyi Ilona a szintén oly korai árvaságra jutott II ik Rákóczy Ferencz édes anyja — szebben és nemesebben nem szólhatott — okosabban és erélyesebben nem védheti meg vala a gyermeke érdekeit és az édes anya jussát — miként ezt a Wesselényi özvegye, vagy miként ő nevezé és írta magát — árva Cserey Helena tevé. És bátor fellépésének meg is lön a kívánt eredménye, mert férje javainak gondozása és egyetlen szivbeli magzatjának nevelése tényleg ő reá bízott.

A nagy Wesselényi gyermek és ifju koráról vajmi keveset tudunk eddigé. Báró Kemény Zsigmond és gróf Teleky Domokos, Szilágyi Ferencz és Szikszay Lajos a maguk munkálataiban szinte átsurrannak a nagy Wesselényi gyermek éveit, sőt egész ifjusága felett. És ha egy ket jellemző esetet fel is hoznak, ezek távolról sem elegendők arra, hogy a kora legérdekesebb embe-
 rének egyéniségét megismerhessük, megért-hessük. Erdély két kiváló tudósa az öreg Kövály László és gróf Kuun Géza, sok becses adat birtokában vannak ugyan, de azokat nem dolgozták fel teljesen mert őket is inkább az a hatalmas Wesselényi érdekli, ki az 1830-iki pozsonyi országgyűlésen mint szatmármegyei birtokos és kir. hivatalos a főrendek között megjelenván — már első fellépése és felszólalásával — bámulatba ejti tisztelőit és megdöbbsentést kelt a szolgálakban.

Ezt a jelenetet, mely egészben a nagy

Wesselényire vall — az ő hűséges, odaadó barátja mezökövesdi Ujfalvy Sándor — ez ideig még teljesen ösmeretlen feljegyzései alapján itt közlöm:

„Az 1830-ik évben Ferdinánd korona örökösnek Pozsonyban megkoronáztatása alkalmával az öreg Ferencz császár körestvélyén kollátnak gróf Reviczky a felső táblai magyar urakat egyenként megnevezte és bemutatta. A császár szokásosan néhány jelentéktelen szót intézett mindegyikéhez. A körben Wesselényihez érven, zord hangon mondá neki a császár: „a báró elődei közt több tévedett és annál fogva szerencsétlenek voltak.” Elődei iránti határtalan kegyelete fölforrallá a vért Wesselényi ereiben, bősülten rázta a fejét és felelt: „Fölség! elődeim közt igenis voltak szerencsétlenek, de mind ártatlanok: az erőszak megtanította őket szenvedni, de félni soha! . . . És valjon melyik koronás fő lobbanthatja joggal az elődök hibáját és kiállott szenvedéseit az utódok szemére!?”

A szokatlan jelenet megdöbbsentőleg hatott mindyájára — írja emlékirataiban Ujfalvy Sándor — és Isten a tudója mint végződik a dolog, ha a hajlékony korlátnak az öreg császár figyelmét rögtön más tárgyra és személyre ügyesen át nem fordítja vala. De hagyjuk Wesselényit az agitátort és reformátort és térjünk vissza a szülei házhoz, a gyermek Wesselényihez: Báró Kemény Zsigmond remek tanulmányából ösmeretes, hogy mi történt vele 6 éves korában, tehát még édes atyja életében. Épen egy szilaj mént hoztak ki a lovászok. A horkoló és hánykodó mént a mint fözelített, a gyermek növekvő gyönyörrel nézte. Ezt az apa észrevevén mosolyogva mondá: Nem ülnél-e rá fiam? Miklós hallgatott. Az öreg feleje fordítá éles szemét és ismét kérdé: no nem ülsz föl? . . . Nem! válaszolt a gyermek. Miért? kérdé az apa: Mert félek. Egy Wesselényinek nem szabad félni — menydörgé az apa — és feldobta gyermekét a szilaj méntre, megcsapván azt ostorával. A zaklatott állat elrohant. Cserey Heléna, ki történetesen a tornáczon volt síkoltva szaladt szobájába és a kezével vankosai közzé sülyeszté fejét, hogy zokogását elfojthassa és lélekerőt gyűjthessen a halálhír meghallására. mert egyetlen még élő gyermekének vesztét bizonyosnak hitte.

És telt az idő mindég egyenlő kinok között. Az anya helyzetéből mozdulni sem mert. Egyszerre pajzán szava hangzik a gyermeknek, ki a szobába berobogva — nevetés között beszéli el az új életet nyert anyának, hogy a mén igen rosszul viselte magát, de ő mégis a hátán maradt és addig lovagolta, míg csak az ki nem fáradt.

Ehhez hasonló és még ennél is érdekesebb epizódokkal dusan vannak megrakva — Wesselényi gyermekkori emlékei — és ifjukori pajtása a vakmerő kalandokban hűséges kísérője — egész életének legigazibb és legélesebb megfigyelője Ujfalvy Sándornak még 1854-ben megírt, de napvilágot még soha nem látott emlékiratai telvék hasonlókkal. Ime egy néhány közülök:

Az idős Wesselényi a maga családi köre után legtöbb figyelmet pompás lóólaira és ménesére fordított. Tavasszal a szép ménesnek a teletől aklokból legelőre hajtása, rendszerint sajátos ünnepélyességgel történt meg. A kolompokkal és csöngettyűkkel rakott veres posztóval és szallagokkal felékesített kanczákat és csikókat, maga és fia, tisztjei és vendégei mind lóháton harsona hangok mellett kísérték ki a zsidói pompás legelőkre. Idős Wesselényinek fővona az eredetiség lévén ezen ünnepélyt mindig saját modorában ülte meg. Egy ilyen — magam is jelen voltam — írja Ujfalvy Sándor. Harsona rianás és ostor patogás közt vonult el a díszes menet Zsidó tágas utcáin, midőn a zajtól néhány a kertek mellett alvó sertés — sajátos rőfögéssel fölrezenven — erre az ifju Wesselényi tüzes paripája oly hatalmas oldal-szökést tesz, hogy a rajta ülő ifju Wesselényi fövel hull a kemény görönggyök közé s azonnal elájul. Néhány perczig halottnak hittük őt. — Atyja lováról leszállván a kétségbeesés hangján adja bánata tanuságait: míg utóbb halottnak vélt fia heves ölelései között maga a rendkívül erős természetű férfi is eszméletlenül hanyatt egyberogyik. — Mi hideg vízzel locsoljuk az ifjút, ki néhány percz múlva eszméletre jő. Az örömhangokra magához tér az apa is. De az atyai kétségbeesés most a harag tulságába szökik át, s fia eszméletre jöttének öröme — tulsúlyozza a lóróli lehullás szegénye. — Fiat dühösen mellen ragadja s ökleivel fenyegeti a rá hozott szegényert. Csak sok kerlelés, esdeklés után sikerült az elevenére sértett apát lecsendesítenünk. —

Szebb és nemesebb világot vett a fiara oly hű és bü-zke apára a következő eset, melyet szintén Ujfalvy Sándor emlékirataiban találtam feljegyezve. Csiglen ő s erdőin az öreg Wesselényinek akkor még csak 9 éves fia a kis Miklós tőle alig 40 lépésre vala felállítva. A hajtás nagy robajjal foly mar es egy roppant vadkan tör ki egyenesen az ifjura. Ez tetovázás nélkül ralövi fegyverét, lövése talál, de nem halálra. A sebzett vadkan böszülten rohan az ifjura, míg az atya szemtanuja a fia veszedelmének. — A segélyre csak egy percz idő van hátra . . . még csak két előszökés és a szépreményű fu menthetlenül veszve van . . . A hős atya nem késik felhasználni e pillanatot, fegyverre roppan és a dühös állapotban karikázik fia elébe, ki ha gyorsan ki nem szökik előle, teste leüti labaról.

Még ugyanazon évben vagyis 1805-ben történik: — írja Ujfalvy Sándor, — hogy az öreg Wesselényi Zilahon egy megyei gyűlésen, a hová a fiatal Miklóst is kardosan magával vivé, gróf Toldalaghy akkori főispánnak bizonyos bátortalan habozása ellen — és őt sértő czélzása miatt minden kimélet nélkül a szokottnál is keményebb kitörésben nyilatkozott. A gyenge lelkű főispán nagy népszerűséggel bírva, a közgyűlés jelentékenyebb tagjai előtt, azok főispánjukat védték. Az ingerültség nőtön-nőtt. Wesselényi utóbb többek által megragadtatik s az ablak felé hurezoltatik s minthogy nyakasan vonakodik szavát visszahuzni, sőt mindazokat, kik a főispán szerinte menthetetlen felénkségét partolni akarják; egytől egyig gyávákknak kiáltá — megragadák és az emeltről az ablakon át az udvarra akarák kidobni. A kis Miklós talpig nemzeti dízru-

hában öltözve a felböszültek elé térdel, előbb rimánkodik atya mellett. De mind hiába. A böszültek nem engednek . . . Ekkor a fiu felegyenesedve kardot ránt és kemény hangon oda kiált atya támadoira: „A ki atyam ellen még egy lépést mer tenni, azt irgalom nélkül keresztül döföm.“ A hős szavak megtették hatásukat — az apa iranti bösz indulat, a fiu iranti csodálkozassá változik át. Feledék a sérelmet. Ölbe kapják és úgy csókolják a hősi gyermeket.

Az ifju Wesselényi atyjától annak ritka testi és lelki erejét, olthatatlan tudomány szomját és a martyromságra is bármikor kész önfeláldozó honszerelmét öröklé. Édes anyjától Cseréy Helénától pedig a páratlan szívjóságot és emberszeretetet, rendületlen hitet és bizodalmat Istenben nyere drága kincsek gyanánt ritka öröklé.

Ifju Pataki Mózes iránti tisztelete és szeretete messze túlhaladja a a sz kásos érzelmeket, melyeket egy bármilyen jó gyermek, bármilyen jeles nevelőjével szemben táplálni szokott. — Patakiban ő nem csak a gondos és lelkiismeretes tanítót tisztelte, de az önzetlen és hűséges barátot is szerette. Emlékét élete utolsó napjáig megőrizte. Korán elhunyt mestere nővéreiről fenyesen gondoskodott és a mikor bekövetkezett a catastropha, hogy t. i. Pataki Kolozsvárt 1815. jan. 25-en meghalt, éjnek idején Zsidóra szállította hű barátja teleteit és edes anyja engedelmevel nagynevű edes atya koporsója mellé az ősi családi kriptába temette.

Különben arra a benső lelki viszonyra, melyben Cseréy Helena egyetlen gyermekével és annak oly korán elhunyt ritka érdemű nevelőjével állott, közlök néhány még teljesen ösmeretlen adatot a családi leveltarban eszközölt kutatásaim alapján.

1806 február 2-ről, tehát 10 éves korában így ír a kis Miklós Zilahon levő edes anyjának:

Kedves Szivem! drága edes Anyám!

„Jól mondják azt, a ki reggel felkel aranyat lel. Midőn ma a napnak sugarit meglattam legelsőbb, mely csakhamar ismét homályba borula, felkelék ágyamból és az eltávozott Tökést (így hívták a kis Miklós első nevelőjét) ithub találtam. — Aranynál becsesebbet hozott ő nekem, midőn megajándékozott azzal — hogy ma nagyanyámat, bátyámat és nevémet (Cseréy Farkasné, ifju Cseréy Farkas és Cseréy Kristinát) együtt ölelhetem edes atyámmal és edes anyámmal: Oh Istenem adj nekem minden reggel ilyen örömet . . . stb.

A fiatal Wesselényi edes atyjának 1809 október 25-én bekövetkezett halála után teljes 3 esztendeig otthon volt Zsidón: Édes anyja gondozása és Pataky Mózes tanítása alatt. 1812 őszén a zoaban már kolozsvárt találjuk az ifju Wesselényit kedves barátjával és nevelőjével ifju Pataky Mózessel együtt. Ezt az özv. Cseréy Helena és az öreg Pataky Mózes között 1812 aug. 7-ik napján kötött a családi levéltárban eredetben elfekvő contractus igazolja, melyből mint érdekelt, csak első pontot közlöm:

„Én alább is nevémet felírt nemes aintai Cseréy Helena néhai méltóságos hadadi báró Wesselényi Miklós ur özvegye azon szándékkal lévén, hogy kedves fiamat Kolozsvárra tanulása kedvéért a mostan folyó esztendő november hónapjában be-

szállítsam, — kosztjára nézve tek. professor Pataky Mózes urammal a következő egyezségre léptem.

Igért a fentnevezett professor ur fiamnak két magyar, egy muzika és francia nyelv mesterének és négy cselédjének tehát 9 embernek a maga házánál jó és fiamhoz illő kosztot, melyért fizetek hónaponként 100 frtokat váltóba, továbbá egész esztendőre 4 kövér sertést, két véka lencsét, két véka paszulyt, 3 véka borsót, 1/2 véka aszalt cseresznyét és két véka aszalt szilvát adok.“ stb.

1814. június havában indul el Zsidóról nevelőjével Pataky Mózessel első nagy körutjára. Utjukban érintik Nagy-Károlyt, Debreczent, Karczagot, Szolnokot, Abonyt, Piliset s úgy érkeznek Julius elején Pestre; a hol Döbrentey Gábor csatlakozván hozzájuk Győr—Pozsonyot át Bécsbe mennek, Bécsbe hetekig elmulatoznak résztvevén minden ünnepélyeken, miket a győztes szövetséges monarchák az Elba szigetére láncoztatott oroszlanylek diadal mamorokban ültenek.

Bécsből 1814. aug. 3-án éjjelkor indulnak el; aug. 7-én Grätzban; aug. 17-én Velenczében; szeptember 7-én Zágrabban; szeptember 12-én Marczaliban; — szeptember 20-án Sopronban; szeptember 23-án ismét Bécsben vannak. Bécsből újabb 3 heti mulatozás után okt. 13-án Pestre érnek. Innét intézi aztán 1814 október 27-ről a fiatal Wesselényi Cseréy Helénához a következő az akkori idők és eseményeket rendkívül érdekesen jellemző levelet:

„Édes kedves jó Anyám! A csaszarak itt vannak ezen holnap 25-től fogva; 25-én délután érkeztek. Estve Theatrum után illu minatióknak kellett volna lenni. De a nagy eső meggátolta és mindeneiket ijedséggel töltött el, hogy az egész ünnepeket megfogja zavarni, de másnap igen szépen felderült. A monarchák délelőtt a „Nationale muzeumot“ néztek meg. Délután 6 órakor a Bali-pereé kezdődött a Palatinusnál. A bált a muszka czár kezdette Báró Orczy Lőrincznével egy lengyelen s utánna a burkus király meg a testvére Wilhelm és a többiek táncoltak.

A muszka czár a maga gárda uniformisában volt, azaz sötét kék nadrágba, vörös dolmányban és panyókára vetett mentében fekete fehér tollas csakóval. — De a mentét az első lengyel után levette és csak dolmányba táncolt. A bál csak 10 óráig tartott. Sándor szinte megszűnés nélkül táncolt és többnyire a feljebb említett szép Orczynéval, mely elég irigységet is szült. A burkus király lengyelnél egyebet nem igen táncolt s az egész bál igen szép és minden genirozás vagy feszesség nélkül volt. A bál végével az Illuminatio megnézésére mentek a monarchák, mely igen szép volt. Ma nagy manóveren voltunk délelőtt s most Sándor grófhhoz kell mennem balba, a hol a monarchák is jelen lesznek, melyért többet nem is írhatok, mivel fel kell öltöznöm, hanem kezeit alázatosan csókolván maradok kedves jó Anyám sirig engedelmes fia ifju Wesselényi Miklós.“

Wesselényi és Pataki Pestről rövid mulatozás után csakhamar hazatértek és miután anya és fiu a viszontlátás edes örömeit átélvezték — a fiatal Wesselényi 1814 november havában ismét bement Kolozsvárra, ösmeretei gyarapítására. A jó Pataky Mózes azonban nem sokáig gyönyör-

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyóhoz“ Debreczen, főter, a városházzal szemben.

Ajánlja a teljesen fémmentes s kiváló jóhatású „MOLLITERGIN“ arcz s kézbőr finomító szépítő szerét, mely folyadék amíg artalmatlanságra nézve teljesen egyezik a vasolin s glycerinnel, hatásra nézve azokat jóval felülmúlja. Hatása gyors és biztos! — A szélkifujta arczot vagy kezeket a legrövideb idő alatt fehérré, puhává s üdévé teszi s poudert alá is i en ajánlható. Mint bőrápoló szer páratlan. Egy üveg „Mollitergin“ ára 1 kor.

ködhett vala az ő szépmenyü és nagytehetségü tanítványában, mert 1815 január közepén meghülés folytán tüdőgyulladásba esik, mely betegsége csakhamar veszedelmessé, majd végzetessé válik. Igazi meghattottságra s odaadó önzetlen barátságra vall, ugy a fiatal Wesselényinek 1815 január 23-ról, valamint Döbrentey Gábornak a derek Pataky Mózes halálózási napjáról Cseréy Helénához írt tudósító levele. Cseréy Heléna mint gyöngédlökületü nő és fia sorsáért aggódó édes anya nagyon hamar felfogta, hogy mit jelent nagy erényekkel, de még nagyobb szenvedélyekkel bíró fiára nézve a derek Pataky Mózes halála.

Igy nem csak hogy vigasztalni igyekezett fiat — de az — annak szerető fivére és minden előítéletől ment példatlanul nemes gondolkodására való — kívánságát is teljesíté és fia derek nevelőjét a családi kriptában közvetlen dicső emlékü ferje mellé temetteté. Teljes 35 évvel élte túl Wesselényi a derek Patakyt. És hogy emléket mily hűséggel és kegyelettel őrzé, igazolja élete utolsó órájában tett azon intézkedése, melylyel meghagyta, hogy hült tetemeit kedves Patakyja mellé tegyék. Pataky Mózesnek korán és váratlanul bekövetkezett halála után Cseréy Heléna még nagyobb gondot és figyelmet fordított fia nevelésére és kiképzésére mint idáig. A tüzes vérü ifjut nem merete Kolozvárt magára hagyni, hanem hazahozatta Zsibóra, bevezette a mezőgazdaság és azzal kapcsolatos hasznos foglalatosságok titkaiba. És hogy a faluban el ne paliagiasodjék valamikép — hat Bécsből egy pianót, Kolozsvárról vívómestert, Marosvásárhelyről egy Szeremley nevü, a jogi dolgok: an igen jártas ügyvédet hozatott ki melleje. Egyébb szabad idejét Wesselényi lovaglással és vadászattal töltvén el. Felsőleges nyugalom és zavartalan boldogságban folytak aztán a napok és hetek, hónapok és évek Zsibón, hosszú időközön át . . . Beteljesült a költő szava: „Egy jobb kori újra megadja Zsibó.”

Mezőkövesd Ujfalvy Sándor írja többször említett irataiban, hogy Zsibón 1821-től 1831-ig minden év őszén és telén 3—4 sőt 5 vadászatot is rendeztek, mely vadászatokon nemcsak a szomszédos vármegyék, de egész Erdély előkelősége megszokott jellenni. Ezen vadászatok azon kor legszebb napjai közzé számítottak. Mindenki büszke volt arra, hogy megjelenhessen. De csak elvbarátait hívta meg Wesselényi, s ezeket szinten ha vadászok nem voltak is. A meghívottak Zsibóra gyűltek a történeti híré és különben is festői kastélyba, mely a Szamos balpartján magaslaton fekszik s melyre a folyam más partjáról a Rakóczy hegy néz le, komoly méltósággal mögötte százados erdők a Wesselényiek ősi birtoka sötétlik.

Wesselényi az uri vendégek kiindulása előtt sokkal korábban kelt utra sötétben, gyalog, valán két fegyverrel.

Mikor ven égei a szánokon kényelmesen kiértek: ő már övig meztelenre vetkőzve, testére vadászskürtyéből jéghideg vizet öntöztetve ott állt a nagy tűz előtt kör-lövészei közepette. Teste mintegy füstölő Aetna ugy párologott, de megtörülködés és felöltözés nála pillanat műve volt. Mihelyt állásainkra értünk, rögtön megkezdődött a hajtás és oly szép renddel folyt, minőt mást annyi év alatt sosem tapasztaltam. Zsibón a hajtás soha meg nem szakadt, soha fel nem bomlott. Még a decemberi legrövidebb napokon is rendszeren 5 hajtás járt le. Déli falatozásra egy óra negyed

használtatott; rendszeren hideg sült, egy kevés bor és komlós czipó, ennyiből állt az ebéd. Az is gyorsan folyt le, mert csakhamar harsogott a házi urnak menydörgéshez hasonló hangja: „Indulhatunk!”

Az utolsó hajtásból leereszkedvén a völgyben már ott vártak a sebes lovatok. Ekkor már Wesselényi is delceg paripára pattanva, mint sebes forgó szél száguldott előre, vendégeinél jóval elébb érkezvén kastélyába. A vendégek saloniasan átöltözködtek és ugy jelentek meg a nagy étteremben. Az idős urak egyike vagy másika karonfogvást vezetete be a ház historiai emlékü urasszonyát, az akkor már éltés, de mindég nagyon egyenes és büszke tartású Cseréy Helénát. A terített asztal egy hercegnél is megjárna. Mintegy félórai ebédkezés után a ház tisztos urnőjét a maga szobájába kísérve — a vendégek a pipázó terembe gyűltek egybe. A szögletben jól egybe szorulva a zilahi cigányok, ha jobb-cskán huznak se ártana. A széles jókedv azért mind hangozban tör elő. A kiállott fáradság, csikorgó hideg, mély hó és minden egyéb feledve van. Egyszerre csak betoppan a lovasszemeszter Álgya Miklós és huszáros negylyel jelenti, hogy a lovardában felvanak gyujtva az éjjeli lámpák és gyertyák. Nosza nincsen olyan fényes ígérlet, vagy édes álom, mely miatt valaki most benn maradna a barátságos kandalló mellett.

Csak ugy tódul a vendégsereg a fényesen kivilagitott lovardába. A delcegen toporzókoló paripákat egyenként vezeték elő, kikiáltván mindeniknek nevét, származását és születési idejét. Felsőleges egy látvány. Mennyi szép és nemes álla. De im egyszerre az öröm és csodálkozás moraja zug at a vendégseregen és egyéb nezőkön. Wesselényi Miklós és Kendeffy Ádám tajektől habzó tüzes paripákon, ércsisakkal fejkön, meztelen karddal kezökben robognak be a lovarda közepére. Ők valának kortarsaik között a legjobb lovasok és legkitartóbb vívók. Szilaj hévvel, nemes tüzzel, a mint csak forró vérük engedi rohanják meg egy mást. Kardjaik szikrat, szemeik villámokat szórnak. Oly büszült cróvel rontának egymásra vélnéd meny és föld egybeomlását. De azért mindkettő nyeregben marad. Örökig tart a viadal,* de a győzelem palmáját egyik sem viheti el. A dicső lovagkor eme hősi jelenete, felülmul mindeneket, tulszárnyalja a vendégek minden varakozását. Lovagtorna után előkerülnek a hatalmas érczkupak — habzó borral — mindenki élteti a gazdát és annak történelmi emlékü édes anyját. Majd a haza sorsára kerül a beszéd sora, élénken vitakozván a várható és bekövetkező nagy események felett. De éjfél kongat a falu harangja és pihenésre dölnek a fáradt vendégek. Az ősi Wesselényi kastélyban csend és nyugalom honol.

Hogy 1821-ben, miként ösmerkedett meg Debreczenben Wesselényi Miklós Széchenyi Istvánnal; minő hatást tett a két kiváló ember egymásra; miként határozzák el és foganatosítják vala közös nyugot európai utjukat; mit jegyeznek fel naplóikba a 14 hónapig tartó köruton szerzett tapasztalataikról; minő szent elhatározással térnek vissza honukba; hogyan nyerik meg az 1825.

* Malomvízi gróf Kendeffy Ádám szül. 1795-en meghalt 1834. febr. 12-én éppen azon bravouros tette következtében, hogy 4 órai vívás után — pihenés nélkül — tánczhoz fogott. A tánczban kimelegedve nem várja be kocsiját, hanem öbbe viszi haza leányát a szépséges Kendeffy Katinkát, kit évek múltával aztán Andrassy Gyula gróf veszen el Párisban 1856-ban feleségül.

szállítja és képes árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldi meg a

országgyűlésen reformterveiknek a nemzet legjelesebbjeit, közöttük a dús gazdag Károlyi Györgyöt, Eszterházy Miskát és a két Battyányit, hogyan ismerkedik meg Wesselényi az alsó tabla régi jeleseivel — felsőbüki Nagy Pállal, Raganyi Tamással és Balogh Jánossal; később pedig a magyar politikai és irodalmi élet örökbüszkeségeivel Beöthy Ödönnel, Deák Ferenczcel, Kossuth Lajossal Bajza Józseffel, Kölcsei Ferenczcel és Vörösmarty Mihálylyal; mint nyeri meg 1832-ben a pozsonyi, 1834-ben a kolozsvári, 1836-ban a nagyváradi, 1838. a pesti és enyedi ifjuság becsületét és szeretetét; miként tiszteli meg őt a debreczeni ősi collegium ifjusága ifju Páczely József tanár vezetése alatt fátylós menettel 1845 május 19-én, a mikor Deák Ferencz és Vörösmarty Mihálylyal együtt itt lakik a régi Fehérlő szállodában; miként kelti uj életre az erdélyi megyekben és székekben tett körutazásaival 1825 és 26-ban a már már kihalt közszelemet; miként száll sikra a mellözött és feledett édes hazai nyelv érdekében a pozsonyi országgyűlés főrendi tabla 1830 oct. 5-én tartott ülésében; miként tűz össze a katonai segély kérdésében az addig mindenhatónak elismert József nádorral, ki őt csak jövevénynek nevezte a főrendi tabla 1830 oct. 21-iki ülésében; miként szabadtja ki 1831 tavaszán a vármegye kiküldetői által törvény ellenére katonáknak összefogdosott szegény jobbgyfiukat Zsibón miként két Pest vármegye 1831-iki június 7-iki közgyűlésben a szabadságért élet halál harcztot vivó szegény testvér nemzet, a Lengyel nemzet védelmére; miként állit fel összes birtokain az éhező nép javára közmagtáratat már 1832-ben miként támadja meg Alsófehér megye — 1833 november 28-iki ülésében a kiküldött teljhatalmu kir. biztost Baró Wlassics horvát generálist és teszi annak törvény ellenére való kiküldetését és működését lehetetlenné; miként menti meg az 1834 június 19-iki hatalmas beszédével az erdélyi országgyűlések elnök választási jogát és függetlenségét, miként leszen az 1835 január 29-iki ülésben azon tényével, hogy az erdélyi rendeknek egy teljesen berendezett kösajtót ajándékoz, a szabad sajtó első apostolává; miként két Szatmármegye 1834 decz. 9-iki ülésében a százados einyomás és szolgáltság sanyilódó jobbágyosság védelmére; miként szakmányolják ki ellensegei egyedül a kormány ellen használt éles kifakadásait az ő megbuktatására; miként fogják eme beszédéért és a kösajtó felállításáért kettős hűtlenségi perbe 1835-ben; miként leszen a szólásszabadság és sajtószabadság első apostola, annak első mátyrjává 1839 febr. 9-én; miként uszítják rá az osztrák armádia legélelmetesebb vívóját gróf Wurmband Ferenczet, kivel 1836 ápril. 20-án Mező-Telegd határan egy szál kardra életrehalálra megvív; miként menti meg 1838-ban ezerek életét a pesti árviz alkalmával saját élete kockáztatásával; miként áldoz 1838 és 1846-ban közel 16.000 frtot, hogy a zilahi collegiumot a tudomány és szabad vizsgálgódás ez ősi varát nemzete számára megmentse; miként gyűjt és ad titokban segélyt a fogságban szenvedő Kossuth Lajos szegény szülei számára 1837 májustól 1840 májusig; miként alapítja meg 1840 október havában 4000 frtos adományával a makfalvai földmives iskolát; miként két 1842-ben harezra magával Széchenyivel a magyar nyelv feltétlen uralomra jutása érdekében; miként figyelmezteti világtalan szemekkel,

A magyar irodalom jelesebb termékeit csekély havi részlet fizetésre

„KAZINCZY“
könyvkereskedő Részvénytársaság Debreczenben.

de a jövendőt sejtő profétai lélekkel nemzetét az 1843-ban Lipszében megjelent örökbecsű Szózatában mind ama veszedelmekre, melyekkel a magyar nemzetet a testén élőködő idegen nemzetségek fenyegetik; miként gyűjti egybe első szülött fia keresztelése alkalmából vagyis 1845. decz. 28-án Erdély és Magyarország legjelesebb fiait zsigói várkastélyába; miként teszen fogadalmat, hogy fiát nagynevű apja és édesanyja Cserey Heléna szellemében fogja nevelni, miként vállalkozik ő vak ember letére 1845-ben arra, hogy a szerencsétlen családi viszonyai miatt nagy anyagi zavarokkal küzdő ryzomszédja és kebel barátja a költő Jósika Miklós báró egész gazdaságát vezetni és rendezni fogja, miként teljesíti e szép feladatát s nyeri meg a konservatív családból származó Jósikát a maga radicalesz eszméi számára; miként harcol és vivja ki éri és ünnepli meg életének legnagyobb czéiját, legszebb ábrándját Erdélynek Magyarországgal való Unióját és az elnyomott jobbágyág felszabadulását az utolsó erdélyi országgyűlésen, miként törekszik a főrendház 1848. aug. 25-iki ülésében tett indítványával a magyar nemzet ellen felbujtogatott idegen nemzetségeket megnyugtanni; miként jósolja meg a magyar országgyűlés 1848. decz. 7-iki éjjeli ülésében a nemzetnek a dinasztiaitól való szakadását s az ebből származó catastrophiát; miként vonul 1849-ben a catastropha beállta után graefenbergi magányába, s miként tér vissza Urban Károly generális commendans ama fenyegetésre, hogy ha őt kézrekerítheti, hát haditörvényszék elé állítja és felakasztatja, leghűbb barátai: Betlen János, Kazinczy Gábor, Weér Farkas és Ujfalvy Sándor rimánkodásai daczára 1850. ápril. havában, hazájába; miként betegszik meg utközben a hajón, mely őt Pozsonyból-Pestre szállítja; miként veszen bucst az őt sirató családjától s barátaitól halálközeli ágyán és miként intézkedik élete utolsó órájában arról, hogy hült tetemeit az évtizedekkel az előtt elhunyt hű barátja Paty Mózés és nagynevű szülő mellé temessék: mindezek oly fényes lapjait képezik e nemcsak testi és lelki erőiben, de szívemességben és önfelalozó honszerelében páratlanul álló, örök példaként ragyogó nagy ember életének, hogy ezeknek felkutatása, megismertetése és közzikésé tétele nemcsak legszentebb feladata, de elodázhatatlan kötelessége is a hálás utókornak.

Mert Wesselényit me ismerni, Wesselényit megszeretni, Wesselényit csodálni, Wesselényit követni, annyit teszen, mint a hazához annak jó és balsorsában hűnek lenni a nemzet javáért és boldogságáért harcolni, szenvedni és ha kell meg is halni!

NAPI HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek.

Holnap vasárnap a ev. ref. templomban a következők tartanak istentiszteletet:

Vaskereskedés

Piacz-utca 7. Vecsey-ház.

A Debreczeni I-ső Temetkezési Egylet

ladját megállapított segélyben részesíteni. A szövetkezet ugyanis 200 korona segélyt ad Tagja lehet a szövetkezetnek úgy helyben, mint vidéken lakó férfi vagy nő a 20. évi életkortól 60 évig. Beiratás 2 kor, 20 fill. Ezenkívül még akkor nek halotti jutalékok a jelenlegi látszám szerint ki is fizettetett. Felhívja tehát ezuttal is az igazgatóság a n. é. közönség b. figyelmét, hogy a már fent megnevezett jótékony egyletet minél tömegesebben belépésekkel pártfogolni sziveskedjenek. Beiratásokat elfogad az igazgatóság Jókai-u. 14 s Ótmalom-u. 1. és Varjassy Gyula egyleti pónstárnok Piacz-utcai kosárkötő üzletében (Bika szállodával szemben.) Értésítések s feleknek felvilágosításokat nyújt dr. Király Péter — ügyvéd — mint jogtanácsos és Iklódy János igazgatósági tagok. Ótmalom-u. 1 sz. egész napon át.

Nagytemplomban Harsányi Pál főgymn. s tanár. Kistemplomban Szabó Bertalan püspöki segédlelkész, kit ez alkalommal a jakó hódosi ref. eklézsia küldöttsége is meghallgat. Kossuth-utcai templomban Jánosi Zoltán lelkész. Ispotály-templomban Könyves Tóth Kálmán lelkész. Csapó-kerti imaházban Kovács János népiskolai felügyelő, — szegényházban Hajdu Zsigmond, püspöki titkár.

Egyháztársadalmi összejövetel.

A debreczeni református theol. akademia ifjúságának hittanszaki önképző társulata 1903. február hó 15-én vasárnap, d. u. 2 órakor a városban négy helyen, u. m. a Kossuth-utcai és Ispotály templomban, a csapókerti imaházban és a Lada féle mester utcai iskolában harmadik egyháztársadalmi-összejövetelét rendezti, melynek műsora a következő: A Kossuth-utcai templomban: Megnyitó imádságot mond Papp László hittanhallgató. Bibliát magyaráz; Ujlaky Miklós hittanhallgató. Szavalni fog: Székely Ödön hittanhallgató. Záró imádságot mond: Kovács József hittanhallgató. Az Ispotály templomban: Megnyitó imádságot mond: Miszty Mihály hittanhallgató. Bibliát magyaráz Takács Sándor hittanhallgató. Szavalni fog Radics István hittanhallgató. Záró imádságot mond: Erdei Károly hittanhallgató. A csapókerti imaházban: Megnyitó imádságot mond Harsányi Pál esküdt felügyelő. Bibliát magyaráz Könyves Gábor hittanhallgató. Szavalni fog Tóth Sándor hittanh Záró imádságot mond: Füzesy Géza, hittanhallgató. A Lada-féle Mester-utcai iskolában: Megnyitó imádságot mond: Laczak Dezső, hittanhallgató. Bibliát magyaráz: Kiss Albert, hittanhallgató. Szavalni fog: Peley József, hittanhallgató. Záró imádságot mond: Szeremley Gyula, hittanhallgató. Ezen összejövetelek mindenütt énekléssel kezdődnek és végződnek.

Finn estély a színházban.

A Debreczenben létesítendő siketnéma iskola érdekében jelentős társadalmi mozgalmat indított meg Puky Gyula főispán a siketnéma iskola megalapításának egyik lelkes harcosával Olah Károly tanácsokkal. Márczius 20. és 21-ik napján a városi színházban fényes estélyt fognak rendezni, a melynek tiszta jövedelme a Debreczenben felállítandó siket-néma iskola alapjáé lesz. Az estély a maga különleges voltával messze el fog útni a sablonos mükedvelő előadásoktól s valóban rendkívüli érdekesség számba fog menni. A magyarral rokon finn nemzetet ismertetik meg a két estén át az előadás illusztris szereplői, a kik közzül kiemeljük Poppini Albert dr. nyiregyházi tanárt és feleségét, P. Nagy Zoltán zenetanárt, Nagy András református kántort. — Finnország irodalmával, történelmével, színművészetével nép- és mädalköltészetével fog megismerkedni a debreczeni közönség e két napon. A felsorolt szereplők s a még felké-

rendő mükedvelő hölgyek és urak csoportja a finn népdalokat, Finnország irodalmát, művészetét fogják szóval és zenével ismertetni. Előadnak egy finn szindarabot, természetesen magyar fordításban. Egy nagy oratoriumot, a finnek himnuszat, sok nép- és mädalát. Szóval eleven és változatos programmal állanak elő. Puky Gyula főispán és Olah Károly tanácsnok tegnap beadványt intéztek a városi tanácshoz, a melyben a színház díjtalan atenzedését kérik két estére. Megkérték az ezredparancsnokságot is a katonazene díjtalan átengedésére. Hiszük, hogy kérelmük teljesítésre talál. A rendezőség különben a közeli napokban ülést tart, a melyen megállapítja a finn-estély védleges műsorát s a mükedvelő előadáson szereplő hölgyek felkérése iránt is intézkedni fog.

Rendkívüli városi közgyűlés.

A városi törvényhatósági bizottságok a törvény értelmében 10 szer tartoznak egy évben közgyűlést egybehívni. Rendesen így tavasz táján nem szoktak Debreczenben valamelyik hónapban közgyűlést tartani, a mikor az ügyforgalom ezt meg is engedi. Most Debreczen váro ánál sincsennek olyan folyó ügyek, a melyek meg ne engednék, hogy ebben a hónapban ne tarsunk közgyűlést, de viszont azután két igen fontos ügynek feltétlenül még ebben a hónapban elintézését kell nyerni. Az egyik a debreczeni felekezeti elemi iskolák igen sürgős ügye, a másik pedig az 1903 évi költségvetés módosítása, a melyet a miniszteri rendelet értelmében e hónapban, de legkésőbb márczius 15-ig újból fel kell terjesztenünk a belügyi kormányynak. E két igen fontos ügy elintézésére ebben a hónapban febr. 26-án rendkívüli városi közgyűlést tartanak, a melynek csak ez a két ügy lesz a tárgya.

Vizsgálatok a kórházban és a bábaképzőben.

A városi közkórházat és a bábaképző intézetet tegnap hivatalos bizottság vizsgálta meg. A bizottság tagjai voltak: Puky Gyula főispán einökiesével Kovács József polgármester, Körner Adolf tanácsnok, Kenézy Gyula dr. igazgató, Sz. Szabó József dr., Bruckner Ernő dr. és Tóby Elek dr. jegyző. A bizottság első sorban a bábaképző intézetet vizsgálta meg, ahol mindent rendben talált, de konstataálta, hogy a bábaképző mai helyisége a czélnak nem megfelelő. A közkórház vizsgálatánál meglepte a bizottságot az ott tapasztalt rend és tisztaság, de itt is azt az észrevételt tette, hogy az egyes osztályok már tulzsufoltak, különösen a sebeszet.

A dalegylet történelmi hangversenye.

A Debreczeni Dalegylet történelmi hangversenyének 11-ik cyklusa, mint azt a tegnapi választmányi gyűlésen megbeszélték, még az első sorozatnál is gazdagabb és érdekesebb lett. A titkár által ismertetett műsort elfogadták; az előadandó dalokat és az ismertető szöveget kinyomatják, a ku-

Raktáron vannak mezőgazdasági eszközök és cikkek u. m.:

Ekék, Boronák, Ekefők, vasak és minden más alkatrészek a legolcsóbb árban. Konyha és háztartási cikkekben óriási nagy választék.

Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Bészler és Dávid.

vaskereskedők.

ruccz nótákhoz tárogatóst hoztak. Ugyancsak megbízták a titkárt, hogy az I-ső sorozat ismertető szövegét és az előadott régi dalok szövegét a helybeli lapokban tegye köze. E határozathoz hozzátesszük a magunk részéről, hogy helyén való volna, ha a III-ik czyklus lefoiyása után az egész hangverseny tartalmát — ismertetést és dalszöveget — egy füzetbe is kiadná a dalárda s azt legalább a tagoknak megküldené. Ugyane választmányi gyűlés állapította meg a közgyűlés idejéül márcz. 8-át s egyhangu lelkességgel jelölte az elnöki székre: Márk Endre collegiumi és egyházkerületi ügyész, kamarai elnököt, ki 23 éven vezette e dal egyletet, ki azonban a mult évben történt lemondása visszavonására a napokban nála járt 50 tagu küldöttség kérésére sem volt hajlandó. Az egy év óta elnök nélkül maradt dalárda, most ujából a volt elnök mellé sorakozott teljes és egyértelmű lelkesedéssel. Ezután még néhány folyó ügyet intézett el a választmány s ülését a leendő elnök éltesével, lelkes hangulatban zárta.

Debreczeniek Amerikában.

Két debreczeni emberről, kik nem az igazságszolgáltatás elől vándoroltak ki Amerikába, hanem egyiket a vagyonszerzés, másikat a hír, dicsőség utáni vágy késztette hazájuk elhagyására, kapunk hírt. Az egyik Amerikában élő debreczeni ember Klein László, ki itt férfi szabó mester volt. Ezuttal már másodsor ment ki Amerikába és a becsületes, dolgozó embernek, ki itt alig tudott megélni, jól megy sorsa. Barátjához intézett levélben írja, hogy jelenleg tagja a híres amerikai magán-detektív testületnek a „National Detective Ageincy”-nek és Scrantonban lakik. Annnyira jól megy dolga, hogy gyermekeit, kik még itt laknak feleségével együtt Debreczenben és a kiknek a nyáron küld jegyet, hogy utána menjenek, 5000 dollára biztosította. A másik debreczeni Dobronyi László cimbalomművész, ki az amerikai híres St. Borbála fűdőben arat dicsőséget és szerez hirnevet a magyar dalnak, a magyar névnek. Az amerikai jankeek szeretik a magyar cimbalomművészt és sok-sok dollárt juttatnak a fiatal Dobronyinak, ki egyrészt keresményének elaggott édesapjának küldi haza Debreczenbe.

Kilencz tagu család nyomorban.

Egy kilencz tagból álló, a legnagyobb nyomorban sanyalódó család érdekében szólunk a könyörületes szívekhez, Batori Gábor napszamos hosszú idő óta beteg, felesége és 7 gyermeke, kik közül a legidősebb 12 éves, hetek óta nagy nyomorban élnek a családfő keresetképtelensége folytán. Egyszerű kis földes szobában laknak az Eötvös-utca 43 számu házban. A könyörületes szívek figyelmét hívjuk fel, segítsenek a szerencsétleneken. Adományokat kérjük vagy a családhoz, vagy pedig lapunk kiadóhivatalához küldeni, honnan eljuttatjuk a szerencsétlenekhez. — A szerencsétlen családnak a Dreher sörcsarnokban reggeliző „jószív” asztaltársaság 4 koronát küldött szerkesztő-

ségünkbe. A szerencsétlenek nevében köszönettel nyugtázzuk és rendeltetési helyére juttatjuk.

A Polgári kör közgyűlése.

Városunknak ezen közel 40 év óta fennálló társadalmi köre, mely a napi politika kizárásával oly szerencsésen egyesíti kebelében a gazdálkodó és iparos polgárság értelmes tagjait, de helyt foglalnak ott a tisztviselői és honorációs osztálynak érdemes tagjai is, — holnap, vasárnap délután 3 órakor tartja évi rendes és tisztújító közgyűlését. Ez alkalommal új tisztikart és választmányt alakít a kör a következő egyleti évre. Nevezetes változás csupán az elnöki állásnál lesz, amennyiben a kör elnöke, Komlóssy Arthur lemondott e tisztéről s értekezletet híván egybe, azon utódaul a városi főjegyzői székben is utódját Vecsey Imrét ajánlotta, mit az értekezlet — meggyőződven arról, hogy a volt elnök elhatározása megingadhatatlan, — egyhangulag el is fogadott. Az alelnöki és többi tisztviselői állásokra az eddigiek kivétel nélkül jelöltettek.

Az öreg Pecze nyugdíjba megy.

A Hortobágy hatalmas világának egyik érdekes alakja, az öreg Pecze István, aki 1863. óta, tehát negyven éven át ügyelt a város egyik legbecsesebb vagyonára, a törzsménesre, nyugalomba vonul. Tegnapi adta be kegydíj iránti kérelmét Király Gyula tanácsnokhoz. Az öreg Pecze rendkívül jellegzetes magyar csikós volt. Egész életét a Hortobágyon töltötte. Par évvel ezelőtt kiüntetést kapott a földmivelésügyi minisztertől. Az öreg Pecze kérvényét legközelebb fogja tárgyalni a jog- és pénzügyi bizottság.

Vacsora a közjegyzők tiszteletére.

A közjegyzői kamara e hónap 15-én este vasárnap tartandó közgyűlésen résztvevő közjegyzők részére Lestyán Adorján elnök ma 14-én este az Angolkirálynő éttermében vacsorát rendez.

A debreczeni kölcsönös segélyző egylet

igazgatósága értesíti a tagokul belépni szándékozó közönséget, hogy az e hó folyamán belépő új tagok késedelmi díjakat nem fizetnek.

A Korona Takarékszövetkezet

1903-ik évi jan. 1-én megnyitotta a 3-ik évtársulatát. Ezen új évtársulatra a beiratkozások a szövetkezet Piacz-utca 6. sz. alatti helyiségében teljesíthetők. Minden törzsbetét után hetenként 1 korona fizetendő. Az intézet előnye: törzsbetétei 6 százalékkal jövedelmeznek, kötelező heti betétekkel előmozdítja a takarékosagot, továbbá minden törzsbetét után 200-260 korona kölcsön kapható. Miután a szövetkezet a kölcsönnek külön visszafizetését nem kívánja, hanem a heti betétekkel törlesztődik, így a szövetkezet kölcsönei könnyű visszafizetési módozat által különösen előnyösek kereskedőknek,

iparosoknak, mezőgazdákknak és hivatalnokknak egyaránt. A kölcsönök kezesség mellett, betáblázásra és biztosítéskul elfogadható értékekre adnak.

A két évtársulatba beiratkozott 1529 tag heti 6948 korona befizetéssel. A befizetett tőke 464,721 korona. A belépés ez idő szerint még mulasztási illeték nélkül történhet.

SZÍNHÁZ.

Agglegények.

Sardou remekének tegnapi előadására ismét megtelt a színház előkelő közönséggel, mely az utóbbi időben a szini műsor változatoságát egymásután telt házzal honorálja. Az előadás nagyjában ki is elégitette közönségünket.

Érdekes dolog volt, hogy a tegnapi előadás folyamán, habár a darab első sorban pompásan megjátszható férfiszerepeket ad, inkább a nőszereplők domináltak. Hahnel Aranka, Menszáros Margit, Jeszenszky-né mellékszerepeikben oly elegánsan és otthonosan illeszkedtek a darab előkelő keretébe, hogy öröm volt nézni őket.

És mit szóljunk Csige Ilonkáról. A színház kezdő naivájáról? A tegnapi előadáson nagyot nőtt a közönség szemében. Mint mikor a kis lány először őt hosszú ruhát s lesz komoly számba menő nagy lány, olyan forma átalakuláson ment keresztül első nagyobb szerepében Csige Ilonka.

Azt tudjuk, hogy a szini évad kezdete óta nagyot haladt, de hogy ennyire nagyot nőtt, arra nem voltunk elkészülve. Ha nem is kész művésznő még, de már látjuk, hogy a tarsulat nagytratóró fiatal gárdájában előkelő helye lesz.

A férfi szereplők közül Patakié volt a legnehezebb föladat, akinek Mortémerje egy nagy gonddal és buzgósággal kidolgozott alakítása ugyan, de szembetűnő Náday-utánzat. Krémer az egyik agglegényből karrikatura helyett a Lilibeli Saint-Hypothése márkához hasonló torzfigurát csinált. Sebestyen és Klenovics jól játszottak, ugyszintén Palagyi is.

A diszletek nagy izléssel és a debreczeni színpadon a megelőző években sohasem tapasztalt eleganciával voltak kiállítva.

(- s - c.)

Borivóknak, kik a bort savanyúvízzel szeretik vegyíteni, mindenképp ezt a

MATTONI-FELE
GISSHÜBLER
legértékesebb égvíz

ajánlható. E víz közömbösíti a bor savát és az italnak kellemes, ingerlő mellékízt ad, annélkül, hogy azt feketére festené.

Az Ács Testvérek

rőfös, női divat és rövidáru üzlete a piac a Szent-Anna-utca sarkán f. hó 16-án nyílik meg, ahol a közelgő tavaszi évadra a saison összes ujdonságai, a vásznak és fehérműek legjobbjai gondosan összegyűjtve a legmérsékeltbb árak mellett kerülnek a t. vevő közönség rendelkezésére.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMEZŐ ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

Boros Testvéreknél

divatos női ruhakelmék, selymek, téli kendők és velezek a versenyben létező **legolcsóbb árakban**. Maradékok féláron.

24 krajczár egy liter

asztali ujbór, hegyi ó bor **32 kr.** Váray József kereskedésében Debreczen, piacz, városi ujbérbáz.

48 hold fekete homok

föld, közel a városhoz 4 klmtrre, eladó. Értekezhetni Méliuszter 15.

70 hektoliter lehuzott

és tisztán kezelt sámsoni kerü bor eladó. Értekezhetni Méliuszter 15.

5 szobás

kényelmes ujlakaskerttel kiadó, pétérfia-utca 23.

Dr. G. Schmidt
főorvos és hisztionos féle

Fülolai

csak e
védjénnyel
ellátottá válik
gyorsan és alaposan
gyógyít időszerűen

süketseget,
fülfajást,
fülzugást,
és nagyothallást
meg idült esetekben is
Egyedül kapható újjagja 2 ft

Dr. Rothschnek V. Emil
gyógyszertára az „Arany
egyszaruhoz” Debreczenben

Köhögés és rekedtség ellen nincs jobb a **RÉTHY-féle**

pemetefü cukorkánál,

de vásárlásánál vigyázzunk és határozottan **RÉTHY-félét** kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

Egy doboz ára **60 fillér.**

Csak **RÉTHY-félét** fogadjunk el!

A Richter-féle

LINIMENTUM CAPS. COMP.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszser, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik köszvényel, csúznál és meghülekéknél.

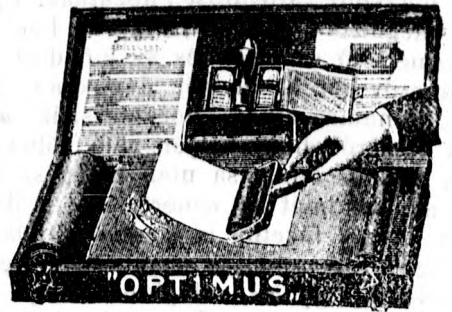
Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéggel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József, gyógyszerésznél Budapestben.

Richter F. Ad. és társa,
** csász. és kir. udvari szállítók. **
Rudolstadt.

Miaz Optimus?

A legjobb sokszorosító készülék, melyen minden nyomtatványt, iratot, levelet, rajzot, hangjegyet, tervrajzot, stb. fekete színben mindenki önállóan és költ ség nélkül sokszorosíthat.

Kivánatra Optimust öt napi díjmentes használatra küldök, ha az meg nem felelés esetén portómentesen küldetik vissza. **Ára feljes felszereléssel 28 kor.**

40—60 példány 10 perc alatt.

Pongrácz G. **Fiókja,** DEBRECZEN, főtér 30. szám alatt. Dréher sörcsarnokkal szemben.

Papirkereskedés.

Irodai különlegességek.

„Smith Premie” írógépek képviselete. — **Írógép kellek** u. m.: Carbon papir, festék, szalag, Stencil papir stb. minden rendszerű géphez raktáron.

Serravallo

KINA-BORA VASSAL.

Erősítő szer gyengélkedők, vérszegények és lábadozók részére. Étvágy gerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer.

Kiválóan jó izü.

Több mint 2000 orvosi előismerő nyilatkozat.

Kaphato

I. Serravalló-nál

Trieszt — Barcola.

A gyógytárakban pedig $\frac{1}{2}$ lit. üvegekben **2 kor. 40 fillérért**
 $\frac{1}{1}$ „ „ **4 „ 40 „**

Egyedül valódi angol

Gyógyszerész A. THIERRY BALZSAM

Közegészségügyileg megvizsgálva és velemenyezve.

Az üvegek felszerelése keresk. törvényszéki mintavédelem alatt áll.

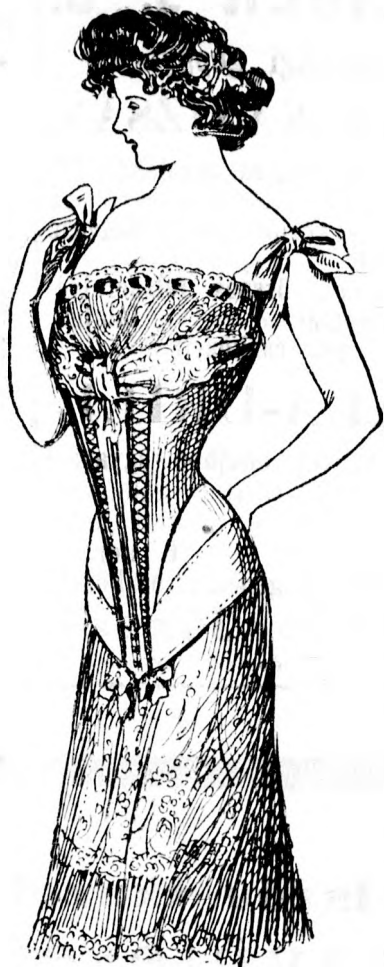

E balzsam belsőleg és külsőleg használ: 1. Utólérhetetlen hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek kóros bajainál, véget vet a fájdalmas köhögésnek s kigyógyít a legrégibb bajokból is. 2. Kitérő hatása van torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a hideglelést. 4. Meglepő gyorsan gyógyítja a gyomor, szélgyöresőt s a tagrángatásokat. 5. Megment az aranyeres fájdalomtól, javítja az étvágyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatokat tesz fogfájáskor, üres fogaknál és szájröhadáskor s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a felbűfögést, a szájnak s a gyomornak bűzét. 7. Nagyon jó gyógyszer kül és belbajoknál, u. m. sebeknél, lázhólyag, szemölcs, égési sebek, fagyos tagoknál, rüh és kiütéseknél, megszünteti a fejfájást, szakgatást, rheumát, fülbántalmakat stb. Csak mindig vigyázzunk a **mellékelt zöld mezejű apácza-védjegyre!** Hamisításoktól legjobban óvakodunk, ha **egyenesen** gyáramból Auszria-Magyarország minden állomására franco rendelünk 12 kicsi vagy 6 dupla üveget 4 koronáért, Bosznia és Hercegovinában 4 kor, 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Szétküldés előfizetés vagy az összeg utánvétele mellett.

Miért szenved ön?? Hiszen önnek gyógyulása bizonyos még akkor is, ha sebe bármily régi, sőt a fájdalmas operációt is elkerülheti, ha a valódi Thierry A. féle **Centifolia** kenőcsöt használja, mely rendkívül vonzó, a sebek gyógyításában valamint a fájdalmak enyhítésében utólérhetlen. A valódi Centifolia-kenőcs alkalmazható: a szoptatók mellkeménykedésének, a tej elapadásának, az orbáncznak eseteiben, továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak s csontvesedéseknél, vágás, szurás, lővés és ütés által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl.: üveg, szálka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál; mindenféle daganat, kinövés, képződmény, karbunkulus és ráknál; végre pokolvar, körömméreg, körömgöyülés, a lábna járás közben történt kisebelése, fagyás és égetés okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi kisebesülése, torokdaganat, meggyült vér, fülzugas stb. eseteiben. 2 tégely csomag csomagolással postadíjjal együtt 3 kor. 50 fill. Temérdek előismerő levél megtekinthető. Utánzatok vételétől óva intek mindenkit és arra ügyeljünk, hogy „Schutzengel Apotheke des Thierry (Adolf) Limited in Pregrada” a tégelybe van-e égetve. Eme két gyógyhatásában utólérhetlen szer soha nem romlik el, sőt mentül régibb, annál jobb, nem árt a szernek a fagy, sem meleg s ezáltal télen nyáron szétküldhető. Mindenkor hatással van s alkalmazása esetén könnyen bevárható az orvosi se-gély, természetesen nem szabad hatástalan utánzásokhoz nyulni, melyért csak haszontalaul elprédáljuk a pénzt, hanem mindig tartson minden család készenlőben e világhírű, olesó, megbízható, a mellett ártalmatlan szerből. A hol nem bizonyos, hogy az én kitűnő szerem ott ajánlatos egyenesen tőlem hozatni. Cim:

Apotheker Thierry (Adolf) Schutzengel-Apotheke in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.
Főraktár: Budapest Török József, Zágrábban Mittelbach S. és Bécsben Brady C. gyógyszerészeknél.

GOLDSTEIN KAROLIN
mellfűző műterme
DEBRECZEN.

LEGJABB

Legujabb fazonu
orvosilag elismert és ajánlott
előlfűző egészségi miederek.

Eladó fürdő.

Igen látogatott és jó for-
galmu gyógyfürdő, vasuti
állomással, butorozott
kényelmes lakószobákkal,
vendéglői joggal, szántó föld
és erdővel jutányosan eladó.

Czim a kiadóhivatalban.

Hamisitványok
a gyengéi a mai kor kereskedelmének.
BATTLE AXE RUM

(THE NECTAR OF JAMAICA)

a fogalmak szerint a legtokéletesebb.

Mellőzzük
a csekély értékű
utánzatokat.

Csak eredeti üvegekben Csanak József,
Geréby Fülöp utódai, Kontsek Géza, Komlósy
Lajos fűszer és csemege kereskedéseikben
kapható.

A. A. BAKER & Co. London E. C.

500 forintot

fizetek annak, aki **Bartilla fogvizének** hasz-
nálata mellett, melynek üvege 35 kr, va-
laha ismét fogfájást kap, vagy a szája büz-
lik (Csomagolások külön 10 kr.) **Bartilla-
Winkler Ed. Wlen, 19/I. Sommergasse I.** —
Kapható Debreczenben **Mihalovits István** a
„Kigyóhoz“ czimzett gyógyszeráránban. **Tóth**
Béla gyógyszerész. Határozottan kérjünk
Bartilla-féle fogvizet. Hamisítás feljelentéséért
jó díjazás adatik.

Üzlethelyiség változás!!!

Van szerencsém értesíteni, hogy

kályha- és vasbutor-raktáramat

Hatvan-utca 2. sz. a. házamból **piacz utca 27. sz., városi bérházban** (volt Mendelovits üzlethelyiség) a városi székházzal szemben helyezem át.

Ujbereendezés alá kerülő raktáramban nemcsak **porcellán-, vas- és Meidinger rendszerű kályhákat, vasbutorokat, fürdőkádákat, jégsekreányeket és fényezett árukat** tartok fenn dus választékban, de felszerelem azt minden igényeket kielégítő **konyhafelszerelésekkel**, nickel és nickelírozott árukkal és **vadászati cikkekkel.** **Lópor** elárusítácom is ezen helyiségbe lesz.

Eddig tanusított bizalmáért és pártfo ásaért halas köszönetemnek kife-
jezést adva s kérve azokat a jövőre is részemre fentartani, vagyok kiváló
tisztelettel

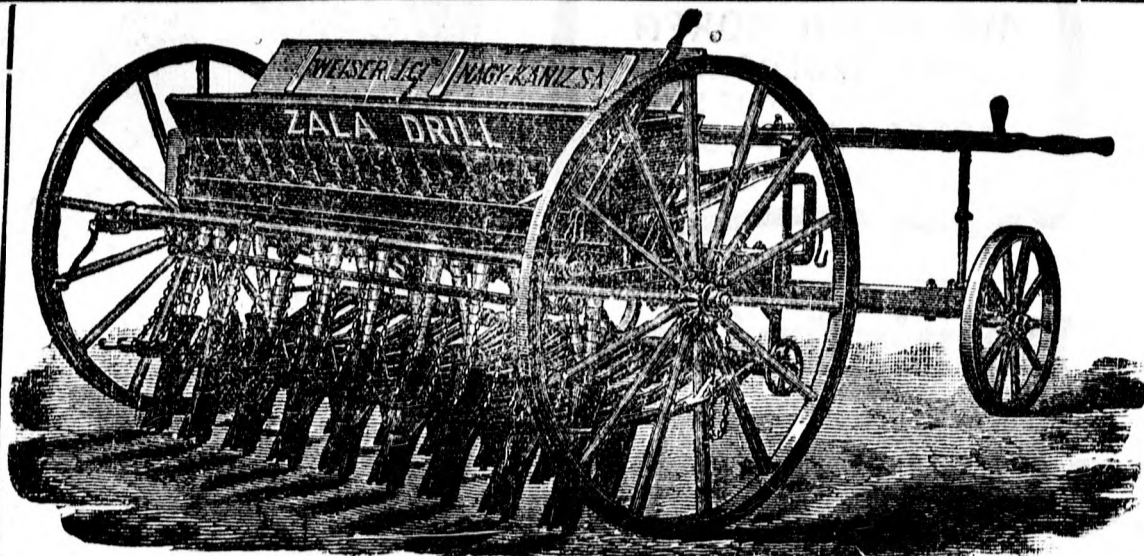
TÓTH GYULA,
vaskereskedő.

Báli toillettek és jelmezek tisztítását

kifogástalanul teljesíti
Hrabéczy Antal
kelmefestő és vegytisztító
intézete
Debreczen
Széchényi utca 42.
Vidéki tudakozódásokra azonnali válasz.

HAZAI GYÁRTMÁNY!

HAZAI GYÁRTMÁNY!

WEISER J. C.

gazdasági gépgyára
NAGY-KANIZSÁN.Ajánlja egyetemes aczélekeit []
aczelgerendélyvel, első minőségű
tömöraczel kormányokkal. Kétfalu
aczélekeit. Az egyetemes ekékhez
alkalmazható összes felszerelvé-
nyeit boronáit és egyéb talajmi-
velő eszközeit.

ZALA-DRILL

sík és hegyes talajhoz egyaránt

alkalmas, hazánk legjobb sorvetőgépeit szab. kikapcsolható kapacsuklyókkal. Homokos talajra a „ZALA-DRILL” különösen
e célra készített és kitűnőnek bizonyult vetősarukkal lesz ellátva. „PERFECTA” meritőkorongos vetőgépeit leszállított áron.
„PLANET” rendszerű lókapait. „PLANET” rendszerű kézi tolókapait 2 kapakéssel 14 kor., töltőgetőtest külön 6 kor. —
„HOLLINGS-WORTH” lógeroblyéit. Kukoriczamorzsolóit, szecska és repavágóit, valamint egyéb gazdasági gépeit és eszközeit.

Árjegyzék szívesen küldetik.

Raktár: Debreczen, főpiacz 43, a Svetics Gelbmann József
ház udvarán, a Dréher sörcsarnok mellett.

Weiser J. C. gazd. gépgyár képviselője.

HAZAI GYÁRTMÁNY!

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Leszállított árak!
Ritka alkalom!

Az idény előre haladottsága miatt az

összes ŐSZI és TÉLI

női-ruha és costum
szövedeinket,mosó bársonyainkat,
bluz, ruhaselymeinket

a meddig a készlet tart

mélyen leszállított árak

mellett árusítjuk el.

Bosznay J. és Társa

divatáruháza

DEBRECZEN, Kossuth-utca 5.

MEGHIVÓ.

A Korona Takarékos és Hitelszövetkezet
II. évi Rendes Közgyűlését

1903. é. február hó 15-én d. e. 10 órakor

a Kereskedő Társulat dísztermében (Piac-u. 8 sz.) tartja meg, melyre a szövetkezet
tagjai tisztelettel meghívottnak.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági jelentés a múlt üzletév eredményéről.
2. Az 1902. évi mérleg és zárszámadások előterjesztése.
3. A felügyelő bizottság jelentése és ennek alapján a felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelő bizottság részére.
4. A felügyelő bizottság díjazásának megállapítása.
5. A kilépő Aczél Géza, dr. Bakonyi Samu, dr. Fejér Ferencz, Uauer Bertalan és Keiner Adolf igazgatósági tagok helyének betöltése.

Jegyzet: Az évi mérleg és zárszámadások kinyomatva a közgyűlés előtt 8 nappal a szövetkezet
helyiségében — minden szövetkezeti tag által, — a hivatalos órákban átvehetők.Kivonat az alapszabályokból: 7 §. A közgyűlésen a szövetkezet minden tagja az első öt törzs-
betét után 1-1, minden további 5 törzsbetét után 3 szavazattal bír, de saját törzsbetétei után 10 sza-
vazattal többet senki sem gyakorolhat. Távollevők csak meghatalmazott szövetkezeti tag, nem teljes
koruak és gondnokság alatt állók és jogi személyek pedig törvényes képviselőjük, illetve gondnokuk ál-
tal gyakorolhatják a jogot, de csak úgy ha ezek is szövetkezeti tagok.Egy szövetkezeti tag sem bírhat azonban saját jogán és megbízás útján husznál több szavazattal.
Szavazati, valamint cselekvő és szennvedő választási jogukat csak azon tagok gyakorolhatják, kik
3 nappal a közgyűlés előtt szavazat lapjukat a szövetkezet helyiségében átveszik és a közgyűlésen sze-
mélyazonosságukat igazolják.A közgyűlés helyén, vagy idejében igazolványok, vagy igazolvány nélkül szavazólapok nem adat-
nak ki.

A kilépett igazgatósági tagok újból megválaszthatók.

Szíves tudomásul!

Van szerencsém a n. é. közönsé-
get értesíteni, hogy a megboldogult férjem,„Kegyület” című Temetkezési intézetet Kossuth-utca 19 szám alatt tulaj-
donomba vettem s hogy azt a jö-
vőben a legfokozottabb igyekezettel, szolid elvek mellett saját számlámra fogom vezetni.Eiengedhetetlen kötelességemnek tartom hálás köszönetet mondani mindazon jóakaróknak, kik el-
halt férjem vállalatát kitüntető bizaimok és megbízásaikkal megtisztelni szívesek voltak.Egyidejűleg az iránt esedezem, hogy özvegyiségemben töltem se vonják meg pártolásukat, keres-
sék fel üzletemet gyászos eseteik alkalmával, hogy alkalmam lehessen bebizonyítani, miszerint olcsó áram,
gyors és pontos kiszolgálásom, valamint berendezésem kifogástalanságával igyekeztemnek legfőbb célja
az általános megelégedés kiérdemelésére.Értesítem tudomásul vételét kérve — maradtam
Debreczen, 1903. január hó 24-én.

Tisztelettel özv. Kernáts Gyuláné.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostárai szemben.